

Наукова економічна організація «Перспектива»

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**ЕКОНОМІКА В КОНТЕКСТІ
ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН
СУСПІЛЬСТВА**

18 липня 2020 року

м. Дніпро

УДК 330(063)
Е45

Економіка в контексті глобальних змін суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 18 липня 2020 р.). – Дніпро: НО «Перспектива», 2020. – 140 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка в контексті глобальних змін суспільства». Розглядаються загальні питання економічної теорії, фінансів та страхування, банківської справи, міжнародної економіки, менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

УДК 330(063)
Е45

**Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників.
У збірнику максимально точно відображається орфографія і пунктуація,
запропонована учасниками.**

© Автори статей, 2020
© Наукова економічна організація «Перспектива», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ЕВОЛЮЦІЙНІ АСПЕКТИ У ВИЗНАЧЕННІ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ» ТОЧИЛІНА Ю. Ю.....	7
--	---

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

СТАН КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ВАРШАВА Н. В.....	12
ВІТЧИЗНЯНИЙ КОНСАЛТИНГОВИЙ БІЗНЕС: ФАКТОРИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДИНАМІКУ ТА РОЗВИТОК КОСІЧЕНКО І. І.....	15
КЛЮЧОВІ ІНСТРУМЕНТИ МІЖНАРОДНОГО КОНТРОЛІНГУ ОЕСР ЗА ОФШОРНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ ТУРОЛЄВ Г. О.....	17

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

ПОВЕНІ В УКРАЇНІ ТА ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОД ПРОТИДІ І ПОДОЛАННЯ ЇХ НАСЛІДКІВ ЄЛЬНІКОВА Ю. В.....	21
ВЗАЄМОДІЯ БІЗНЕС-СТРУКТУР ТА ОРГАНІВ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ІСАЄНКО І. А.....	25
ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ОСПОВА А. А.....	28
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН ПОЛОТНЯНКО О. І.....	30
РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИНУВАННЯ В РОЗВИТТІ АГРОПРОМІШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА УКРАЇНИ ЯСИНСКАЯ Д. В., БОНДАРЧУК Н. В.....	34

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

ФОРМУВАННЯ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОГО СЕРВІСУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА АНТОШКОВА Н. А.....	37
ЗАСТОСУВАННЯ НЕЧІТКИХ МЕТОДІВ БАГАТОКРИТЕРІЙНОГО АНАЛІЗУ В КОНКУРЕНТНОМУ АНАЛІЗІ ПІДПРИЄМСТВ БАЛАН В. Г.....	40

ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНФРАСТРУКТУРНОЇ СФЕРИ ВОВК О. М., КОВАЛЬЧУК А. М., ХАЧАТРЯН М. Т.	44
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА ГОРЛОВА О. П.	46
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ. ДУБОВИК С. Г., СІНАЙСЬКА О. А.	50
СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЖЕЛУДЕНКО К. В.	53
ТАРГЕТИНГОВА РЕКЛАМА, ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ DIGITAL-МАРКЕТИНГУ ЗНАЧЕК Р. Р., КОВАЛІВ І. О.	58
ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ТА ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО РЕЖИМУ ГОСПОДАРЮВАННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ІВАНОВ С. В., ЛЯШЕНКО В. І., ЛЯШЕНКО А. Ю.	61
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ КОПТЄВА Г. М.	65
ОСОБЛИВОСТІ ФАКТОРІВ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛЯШУК К. П.	68
СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА М'ЯЧИН В. Г., МИРОШНИЧЕНКО О. В.	72
ВЕРТИКАЛЬ КОМУНІКАЦІЙ СФЕРИ ПОСЛУГ В У МОВАХ РЕФОРМ САВЧЕНКО О. Р.	76
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ В МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВІ ТРІФОНОВА В. В.	79
СИСТЕМНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ФЕНЕНКО О. М.	82
АЛГОРИТМ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК СКЛАДОВОЇ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ ФІЛІНА О. В.	85
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНИХ ЗНАТЬ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ХАРНАМ М. В.	89
ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ, ЯК ЕЛЕМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЦУРСЬКА Б. Г.	91

ОПТИМІЗАЦІЯ АСОРТИМЕНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕВАТА Т. М.	94
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА ШКРЕБЕНЬ Р. П.	96
ОНТОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ ЯЩУК В. І.	100

СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

МИТНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ АКТИВАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ СОЧКА К. А.	105
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ТОНКОШКУР М. В., ДІАСАМІДЗЕ М. М.	109
ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ЯК КАТАЛІЗАТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ХАРЧЕНКО Ю. П.	113

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДРІБНЮВАЧА ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОГО КОМБАЙНУ ДЛЯ УМОВ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ЄМЕЦЬ Б. В., СОБОЛЬ А. В.	118
ОЦІНЮВАННЯ ЗМІН СТАНУ ЕКОСИСТЕМНИХ АКТИВІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ВНАСЛІДОК НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ТВЕРДИХ ВІДХОДІВ КОБЗАР О. М.	121

СЕКЦІЯ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

ПРОБЛЕМАТИКА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ОКРЕМИХ ПИТАНЬ З ПРИЗНАЧЕННЯ ТА НАРАХУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ХОМУТЕНКО В. П., МОТИГІН Д. В.	124
---	-----

СЕКЦІЯ 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕНИСЮК О. В., ОЛЕКСІЄНКО О. І.	128
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ ОРЄХОВА А. І.	132

**СЕКЦІЯ 9. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ
ПРОМОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЙ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
КУЗЬМЕНКО О. В., ДОЦЕНКО Т. В. 135**

СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

МИТНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ АКТИВАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

СОЧКА К. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів і банківської справи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

У постіндустріальному суспільстві посередницька діяльність набуває все більш вагомого значення як механізм вузької спеціалізації з надання конкретних послуг третім особам. Посередництво є обов'язковим елементом ринкових взаємовідносин.

В умовах розвитку глобалізації, процесів євроінтеграції та активізації зовнішньоекономічних відносин особливої уваги набуває удосконалення діяльності системи митних посередників. Змістом митного посередництва є представлення інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у відносинах з митними органами, надання їм переліку митних та супутніх послуг у процесі здійснення митних формальностей для забезпечення швидкого та безпечного переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України. Саме підприємницька діяльність по наданню послуг із декларування товарів і транспортних засобів, їх переміщення через митний кордон України відіграє важливу роль у оптимізації та покращення умов діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Посередники з надання митних та супутніх послуг, що функціонують у галузі митної справи, виступають сполучною ланкою між митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Підприємство-посередник у митній сфері зазвичай одночасно пропонує комплекс взаємопов'язаних послуг (декларування товарів, перевезення вантажів, зберігання, сортування) [1, с. 263].

Контроль за здійсненням окремих видів митного посередництва здійснюється митними органами [2, розділ XV], це митна брокерська діяльність, відкриття та експлуатація магазинів безмитної торгівлі, відкриття та експлуатація митних складів, відкриття та експлуатація вільних митних зон комерційного або сервісного типу, відкриття та

експлуатація складів тимчасового зберігання, відкриття та експлуатація вантажних митних комплексів.

Важливим сегментом посередників у митній сфері є транспортно-логістичні компанії, які забезпечують розробку оптимальних маршрутів транспортування та фізичне переміщення вантажів у зовнішньоекономічній діяльності. Зазвичай такі підприємства пропонують ряд супутніх послуг, пов'язаних з митним оформленням вантажів. У сфері міжнародних автомобільних перевезень окремі функції з регулювання здійснює Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України.

Відносно новим інститутом у чинній митній практиці України, який за змістом своїх повноважень відноситься до митних посередників, є авторизований економічний оператор (АЕО). Цей статус може отримати підприємство, яке виконує будь-яку роль в міжнародному ланцюзі поставок (виробник, експортер, імпортер, митний представник, перевізник, експедитор, власник митного складу) [2, глава 2]. Набуття статусу АЕО передбачає отримання переліку пільг та спрощень митних формальностей для підприємства, свідчить про високий рівень дотримання визначених вимог та довіри митних органів до такого підприємства.

Для розуміння особливостей просторової та функціональної локалізації окремих видів митних посередників доцільно проаналізувати загальні показники зовнішньої торгівлі України за 2019 рік.

Вивчення статистичної інформації показників зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 2019 рік засвідчує його негативне сальдо у розмірі 10,75 млрд. дол. США (обсяг експорту склав – 50,05 млрд. дол. США, а обсяг імпорту – 60,80 млрд. дол. США) [3].

У регіональному розрізі у 2019 році найбільш активну діяльність з експорту товарів здійснювали суб'єкти підприємницької діяльності, зареєстровані в м. Київ (25% загального обсягу експорту товарів в Україні), Дніпропетровській (відповідно 15,8%) та Донецькій (відповідно 9,3%) областях. Найбільші обсяги імпорту товарів зафіксовано по м. Київ (42,3% загального обсягу імпорту товарів), Дніпропетровській (відповідно 9,1%) та Київській (відповідно 6,8%) областях [4].

Зазначені дані дозволяють стверджувати про високий рівень просторової централізації товарного експорту у окремих регіонах країни – рівень концентрації експорту товарів з трьох регіонів з найбільшими його обсягами складає 50,1%, а у трьох регіонах з найбільшими обсягами імпорту товарів – 58,2%.

Аналіз показників обсягу зовнішньої торгівлі послугами у 2019 році свідчить про його позитивне сальдо у розмірі 8,71 млрд. дол. США (обсяг експорту – 15,24 млрд. дол. США, імпорту – 6,53 млрд. дол. США) [5].

У розрізі регіонів у 2019 році найбільші частки експорту послуг зафіксовано також у м. Київ (25,9% загального обсягу експорту послуг в

Україні), Одеській (відповідно 5,3%) та Львівській (відповідно 3,8%) областях. Регіонами з високою часткою імпорту послуг є м. Київ (51,8% загального обсягу), Одеська (відповідно 3,8%) та Дніпропетровська (3,7%) області [6].

Вищезазначені статистичні показники свідчать, що найбільш активними у зовнішньоекономічній діяльності є суб'єкти господарювання, зареєстровані у м. Київ та промислово розвинутих Дніпропетровській, Київській та Донецькій областях, за показниками зовнішньої торгівлі послугами досить активними також є суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, зареєстровані у областях з розгалуженою митною інфраструктурою (Одеській та Львівській).

Мережа митних посередників різного типу, що надають відповідні послуги в Україні є досить розвинутою. Офіційний сайт державної митної служби України дає наступну інформацію щодо кількості підприємств з надання окремих митних послуг [7]:

- на провадження митної брокерської діяльності отримали дозволи 6951 підприємство (станом на 07.07.2020);
- на відкриття та експлуатацію митних складів отримали дозволи 295 підприємств (станом на 22.06.2020);
- на відкриття та експлуатацію складів тимчасового зберігання отримали дозволи 386 підприємств (станом на 22.06.2020);
- на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі отримали дозволи 51 підприємство (станом на 02.03.2020).

Варто наголосити, що як елемент специфічної сфери обслуговування у галузі зовнішньоекономічної діяльності, підприємства митного посередництва локалізуються переважно у регіонах з активними її показниками та розвинутою прикордонною інфраструктурою. Дана теза підтверджується на прикладі отримання дозволів на відкриття та експлуатацію митних складів [7]:

- у зоні діяльності кожної з трьох митниць (Волинська, Буковинська, Східна) надано дозволи на відкриття та експлуатацію митних складів – по одному підприємству;
- у зоні діяльності кожної з трьох митниць (Поліська, Подільська, Азовська) надано дозволи на відкриття та експлуатацію митних складів – в межах 2-10 підприємствам;
- у зоні діяльності кожної з 5 митниць (Північна, Галицька, Закарпатська, Чорноморська, Слобожанська) надано дозволи на відкриття та експлуатацію митних складів – в межах 11-20 підприємствам;
- у зоні діяльності Дніпровської та Одеської митниць надано дозволи з надання послуг митних складів відповідно 45 та 40 підприємствам.

Найбільшу кількість дозволів на відкриття та експлуатацію митних складів (90) надано у зоні діяльності Київської митниці, а кількість

дозволів на відкриття та експлуатацію митних складів в межах діяльності Енергетичної митниці надано 29 суб'єктам [7].

Діяльність митних посередників є важливим елементом підтримки розвитку зовнішньоекономічної діяльності, спрямованої на організацію сучасної логістики, забезпечення швидкого, якісного, законного переміщення товарів і транспортних засобів через кордон, вважається вагомим чинником активізації зовнішньоекономічних зв'язків та підприємницької діяльності у регіонах.

Література:

1. Самойловська В.П., Коробкова О.М. Економічна сутність митного посередництва. // Інноваційна економіка. – 2015. – 4 (59). – С. 259–264.
2. Митний кодекс України. (№ 4495-VI від 13 березня 2012 р., із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Державна служба статистики України. Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами у 2019 році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/ztt/ztt_u/ztt1219_u.htm
4. Державна служба статистики України. Регіональні обсяги зовнішньої торгівлі товарами у 2019 році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/oet/oet_u/oet2019_u.htm
5. Державна служба статистики України. Географічна структура зовнішньої торгівлі послугами у 2019 році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/gsztp/gsztp_u/gsztp_2019_u.html
6. Державна служба статистики України. Регіональні обсяги зовнішньої торгівлі послугами у 2019 році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/oep/oep_u/oep2019_u.html
7. Державна митна служба України. Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі». Інші реєстри. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cabinet.customs.gov.ua/reestr>